

Financieel Crisisplan

van

Stichting Pensioenfonds van de ABN AMRO Bank N.V.

16 december 2019

1. Inleiding

Het financieel crisisplan bevat een beschrijving van maatregelen die het bestuur van het pensioenfonds op korte termijn kan inzetten als er sprake is van een financiële crisissituatie. In het crisisplan staat wanneer die maatregelen worden genomen, hoe ze worden berekend en wat de impact van deze maatregelen zijn. Om te zorgen dat het bestuur in een situatie van financiële crisis slagvaardig kan handelen, zijn afwijkende besluitprocedures van kracht. De maatregelen die worden toegepast bij een financiële crisis hebben geen werking voor de netto pensioenregeling die het pensioenfonds uitvoert.

Het financieel crisisplan is een leidraad. Het plan geeft de te hanteren kritische ondergrenzen, de beschikbare maatregelen, de effectiviteit en mate van inzetbaarheid van deze maatregelen, de evenwichtige belangenafweging en de te volgen communicatie- en besluitvormingsprocessen. Het bestuur zal de concrete maatregelen altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden van dat moment.

2. Beschrijving financiële crisissituatie

De doelstelling van het pensioenfonds is het toekennen en uitkeren van pensioenen in overeenstemming met de statuten en de pensioenreglementen van het pensioenfonds. De doelstelling komt in gevaar als er een reservetekort ontstaat en er een dekkingstekortsituatie dreigt te ontstaan. Als in deze situatie de andere sturingsmiddelen (zoals beschreven in het herstelplan) niet afdoende zijn om binnen een redelijke termijn (van maximaal de wettelijke herstelperiode) uit het tekort te komen spreken we van een financiële crisis.

Volgens het bestuur is sprake van een financiële crisis in de volgende situaties:

- a. bij een reservetekort, waarbij het vereist eigen vermogen (VEV) niet binnen 10 jaar bereikt kan worden;
- b. als er een dekkingstekort dreigt te ontstaan en in een situatie van een dekkingstekort naar verwachting geen herstel binnen een redelijke termijn verwacht wordt (binnen de maximale wettelijke herstelperiode).

Het pensioenfonds voert onder meer een CDC-pensioenregeling uit. In die regeling is afgesproken dat de premie niet hoger is dan een vast percentage van het pensioensalaris. Een premieverhoging of een bijstorting door de werkgever zijn daarom

geen beschikbare maatregelen. Welke maatregelen wel tot de beschikking van het bestuur staan wordt beschreven in dit crisisplan.

3. Risico's die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie

Een reservetekort zal doorgaans ontstaan door een daling van de rendementen van de beleggingsportefeuille en/of een daling van de rente. Door de daling van de rente neemt de waarde van de verplichtingen toe waardoor de beleidsdekkingsgraad zal dalen.

Als er langdurig lage rendementen behaald worden en/of de rente blijft dalen dan zal de beleidsdekkingsgraad steeds lager worden en kan uiteindelijk onder het niveau van het MVEV zakken.

4. Ondergrens beleidsdekkingsgraad waarbij het pensioenfonds kan herstellen zonder verlaging van rechten en aanspraken

Het bestuur toetst het strategisch beleggingsbeleid jaarlijks aan de gestelde eisen en rondt deze af met een haalbaarheidstoets.

Op basis van de huidige beleggingsportefeuille en rendementsveronderstellingen kan het pensioenfonds vanaf een beleidsdekkingsgraad van 101% binnen 10 jaar herstellen naar het strategisch VEV van 20% zonder de pensioenaanspraken- en rechten te hoeven verlagen. In de praktijk is er binnen de regelgeving de mogelijkheid om uit te gaan van een meer risicovolle beleggingsmix en positievere rendementsveronderstellingen, waardoor deze kritische beleidsdekkingsgraad lager komt te liggen. De beleidsdekkingsgraad is ook voldoende om binnen vijf jaar het MVEV te bereiken zonder de pensioenaanspraken- en rechten te hoeven verlagen.

5. Maatregelen die het pensioenfonds ter beschikking heeft in geval van een financiële crisis

Als zich een financiële crisis voordoet, zijn de gebruikelijke sturingsmiddelen zoals het niet verlenen van indexatie en aanpassing van het beleggingsbeleid (zie 6) met uitzondering van het verlagingsbeleid, al toegepast.¹

De enige maatregel die nog rest is het inzetten van het verlagingsbeleid. Daarbij worden de al opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers in de CDC regeling verlaagd.

In de richtlijn die het bestuur van het pensioenfonds hanteert met betrekking tot het onder omstandigheden moeten verlagen van pensioenaanspraken en pensioenrechten

¹ Verlaging van de pensioenopbouw in enig jaar kan alleen gebruikt worden als de kostendekkende premie hoger is dan de CDC-premie of als de werkgever geen of niet voldoende premie betaalt. De werkgever zal geen hogere premie betalen omdat de premie gemaximeerd is.

Het geheel of gedeeltelijk achterwege laten van de indexatie is geen crisismaatregel, maar is een regulier sturingsmiddel binnen het beleid.

Elk jaar wordt het beleggingsbeleid getoetst middels een ALM studie. Hierbij wordt gekeken naar de risico's en de portefeuille bijgesteld als dat nodig is. In een tekortsituatie is het niet toegestaan om het risicoprofiel behorende bij de strategisch vereiste dekkingsgraad te vergroten.

wordt verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten in het kader van de netto pensioenregeling anders dan in het kader van de basispensioenregeling uitgesloten. De richtlijn is gepubliceerd op de website van het pensioenfonds.

6. Mate van inzetbaarheid van de maatregel 'verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten'

Deze beleidsmaatregel kan worden ingezet als er geen andere mogelijkheid is om:

- binnen 10 jaar vanuit een reservetekort weer op het niveau van het vereist eigen vermogen te zitten;
- binnen 5 jaar uit het dekkingstekort te geraken.

De mate van verlagen als gevolg van een reservetekort is afhankelijk van de uitkomst van het herstelplan. Uit het herstelplan blijkt of, en hoeveel er jaarlijks moet worden verlaagd om na 10 jaar uit het reservetekort te geraken. De eerste verlaging zal 1 jaar na optreden van het reservetekort worden doorgevoerd. De verlaging is zodanig hoog dat op basis van de beleidsdekkingsgraad na verlaging, binnen 10 jaar de beleidsdekkingsgraad behorende bij het VEV bereikt kan worden.

Uit het herstelplan blijkt ook of, en hoeveel er jaarlijks moet worden verlaagd om na 5 jaar uit het dekkingstekort te geraken. Het herstelplan wordt vervolgens jaarlijks op het zogenoemde 'toets moment' geactualiseerd, waarbij wordt vastgesteld of, en hoe hoog de jaarlijkse verlaging moet zijn om binnen de resterende herstelduur van vijf jaar uit het dekkingstekort te geraken. De korting na het eerste jaar (1e toets moment) is gelijk aan een vijfde deel tussen de te verwachten actuele (niet gemiddelde) dekkingsgraad op basis van de gebruikte parameters in het herstelplan en de dekkingsgraad behorende bij het MVEV (104,1%). Bij het 2e toets moment zal een vierde deel tussen de te verwachten actuele dekkingsgraad op basis van de gebruikte parameters in het herstelplan en de dekkingsgraad behorende bij het MVEV (104,1%) verlaagd worden. Vijf jaar na het dekkingstekort (5e toets moment) moet de actuele dekkingsgraad minimaal 104,1% zijn. Is dat op dat moment niet zo dan zal het verschil tussen de actuele dekkingsgraad en 104,1% ineens verlaagd worden.

De toetsmomenten van het verlagingsbeleid zullen gelijk gehouden worden aan de toetsmomenten van het herstelplan waarin het fonds zich dan bevindt. Hierbij wordt, indien nodig, gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het toets moment te vervroegen naar het einde van het vierde kalenderkwartaal. De eindejaarsdekkingsgraad wordt gecontroleerd door de certificerend actuaris en de accountant. Door het toetsmoment vast te stellen op basis van de eindejaarsdekkingsgraad wordt een verlaging bepaald op basis van cijfers die op juistheid gecontroleerd zijn.

De verlaging zal in een procentueel gelijke mate worden toegepast op pensioenaanspraken en pensioenrechten in de CDC-pensioenregeling.

7. Verwachte financiële effect van de inzet van de maatregel 'verlaging van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten'

Als de pensioenaanspraken en de pensioenrechten van de deelnemers in de CDC-pensioenregeling met 1% verlaagd worden, leidt dit tot een stijging van de dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad. De stijging is afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad (zie tabel). Een eventuele verlaging van de pensioenen zal in een procentueel gelijke mate worden toegepast op de pensioenaanspraken en pensioenrechten, naar rato van het tekort.

Dekkingsgraad voor korting	Dekkingsgraad na korting	Stijging dekkingsgraad	Stijging Beleidsdekkingsgraad
98%	98,97%	0,97%	0,08%
100%	100,99%	0,99%	0,08%
102%	103,01%	1,01%	0,08%
104%	105,03%	1,03%	0,09%

Op basis van de huidige parameters is het bij een beleidsdekkingsgraad van 95,0% mogelijk om binnen 5 jaar op het MVEV te komen. Hierbij moet wel in aanmerking worden genomen dat het bij deze beleidsdekkingsgraad het niet meer mogelijk is om in 10 jaar op het niveau van het VEV te komen.

8. Evenwichtige belangenafweging bij maatregel 'verlaging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten'

Het bestuur weegt de belangen evenwichtig af.

Hierbij zal het bestuur de volgende uitgangspunten hanteren:

- De risicodeling over generaties dient evenwichtig te zijn, niet alle huidige schokken of toekomstige risico's mogen voor rekening komen voor een deel van het deelnemersbestand. Voor iedere nieuwe inleg moet een goede en gelijke kans zijn op het behalen van de pensioenambitie.
- Noodzakelijke aanpassingen van de pensioenen dienen niet met grote schokken te worden doorgevoerd maar te worden gespreid over de tijd.
- Pensioenen mogen niet te lang ongewijzigd worden uitgekeerd in een situatie van economische onderdekking. Als dat wel zou gebeuren wordt de premie voor nieuwe opbouw aangewend om het tekort van de huidige pensioenen te betalen en niet voor pensioenopbouw. Dat is ongewenst.
- Extra aangehouden vermogen in buffers mag niet onnodig hoog zijn. Dit is vermogen dat weliswaar ter bescherming van de pensioenrechten dient, maar tegelijkertijd ongebruikt blijft.

Het bestuur beschouwt een verlaging van pensioenen als het toekennen van een negatieve indexatie. In een financiële crisissituatie zal de eventuele verlaging van pensioenen procentueel gelijkmatig worden toegepast op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers in de CDC-pensioenregeling van het pensioenfonds. Door de toetsmomenten op het einde van het kalenderjaar te stellen wordt gebruik gemaakt van cijfers die op juistheid gecontroleerd zijn. Op deze wijze wordt zo zorgvuldig mogelijk omgegaan met het bepalen van de hoogte van het verlagingpercentage. De verlagingen zullen per 1 april van het boekjaar verwerkt worden.

Uit analyses blijkt dat, om tot een algeheel evenwichtig verlagingbeleid te komen, het noodzakelijk kan zijn dat de verlaging gespreid over 5 jaar dient plaats te vinden in

plaats van verlagen aan het einde van de vijfjaarstermijn. Dit is het geval indien uit het herstelplan blijkt dat herstel tot het MVEV binnen 5 jaar niet mogelijk is.

De wijze van verlagen is in lijn met de indexatierichtlijn. De indexatierichtlijn stelt onder meer dat de indexatie in gelijke mate van toepassing is op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden in de CDC-pensioenregeling van het pensioenfonds.

9. Communicatie met belanghebbenden

In onderstaande tabel staat hoe het pensioenfonds zal communiceren over het crisisplan.

Wat	Wanneer	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen
Communicatie over financieel crisisplan	Na vaststellen van crisisplan, binnen 2 weken	Bestaan en doel; Inhoud op hoofdlijnen; Belangenafweging	toezichthouders; verantwoordings- orgaan; actieve deelnemers; gewezen deelnemers; pensioengerech- tigden; werkgever; aangesloten ondernemingen.	Website
Aanvang financiële crisis	Binnen 1 week na het vaststellen van een financiële crisis door het bestuur	Verslechterde financiële situatie; Betalingsachterstand werkgever (als er geen of niet volledig premie is betaald); Mogelijke maatregelen; Impact en afweging maatregelen	toezichthouders; verantwoordings- orgaan; actieve deelnemers; gewezen deelnemers; pensioengerech- tigden; werkgever; aangesloten ondernemingen.	Brief; Email; Website; Intranet Werkgever.
Bestuursbesluit over maatregelen	Binnen 1 week na besluit	Financiële situatie; Maatregelen die genomen worden; Gevolgen voor de deelnemer;	toezichthouders; verantwoordings- orgaan; actieve deelnemers;	Brief; Website; Nieuwsbrief.

		Belangenafweging; Verwachtingen.	gewezen deelnemers; pensioengerechtigden; werkgever; aangesloten ondernemingen.	
Ongedaan maken maatregelen	Binnen 1 week na besluit	Verbetering financiële positie; Maatregelen die ongedaan gemaakt worden. Gevolgen voor de deelnemer.	toezichthouders; verantwoordingsorgaan; actieve deelnemers; gewezen deelnemers; pensioengerechtigden; werkgever; aangesloten ondernemingen.	Brief; Website;

10. Het besluitvormingsproces

In hoofdstuk VI is het algemeen bestuurlijke besluitvormingsproces beschreven. Het bestuur stelt op basis van het financieel crisisplan, vast dat er sprake is van een financiële crisis. De uitvoerend bestuursleden (UB) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het financieel crisisplan. Besluiten worden door het bestuur genomen, conform de statuten.

Is sprake van een financiële crisissituatie, dan kunnen als niet alle bestuursleden (tijdig) beschikbaar zijn, de beschikbare bestuursleden gezamenlijk een besluit nemen. Er moeten minimaal twee bestuursleden beschikbaar zijn, waarvan in ieder geval één UB. Bestuursleden die op een later moment alsnog beschikbaar zijn zullen vanaf dat moment aan de besluitvorming deelnemen.

Als niet het hele bestuur beschikbaar was bij het vaststellen van de crisissituatie, worden alle leden van het bestuur zo spoedig mogelijk over het besluit geïnformeerd.

Op het moment dat het bestuur heeft vastgesteld dat het financieel crisisplan van kracht wordt, wordt het verantwoordingsorgaan geïnformeerd. Het pensioenfonds informeert binnen een week nadat het bestuur heeft vastgesteld dat sprake is van een financiële crisis, alle belanghebbenden.

11. Jaarlijkse toetsing financieel crisisplan

Het financieel crisisplan is opgenomen in de ABTN. De ABTN wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast. De actualiteit van het crisisplan wordt ook jaarlijks beoordeeld.

Hierbij kunnen onder andere de dekkingsgraadniveaus, die aangeven of het pensioenfonds zich in een gevarenzone of een crisissituatie bevindt, worden aangepast.

De effectiviteit van het crisisplan wordt beoordeeld, nadat zich een financiële crisis heeft voorgedaan en het crisisplan ten uitvoer is gebracht. Vanwege de impact van wijzigingen op de financiële markten worden de financiële cijfers in dit crisisplan jaarlijks geactualiseerd.